

FPG - definitie en duiding van 'grondgebonden'

versie 13/11/17

Grondgebonden is een populair begrip. Een breed gedragen, transparante formulering is er nog niet. Ook FPG beraadt zich met haar leden daarop en betreft daarbij onderstaande overwegingen. Dit document is daarmee nog geen definitief standpunt.

FPG: goed rentmeesterschap vraagt grondgebonden ontwikkeling

De leden van de Federatie Particulier Grondbezit zijn eigenaar en vaak ook gebruiker van landbouw- en natuurgronden, vaak als onderdeel van een landgoed, boerderij of ander maatschappelijk waardevol bezit. Zij voelen zich vanuit het particulier eigendom met de grond en de streek verbonden en geven vanuit die achtergrond nadrukkelijk vorm aan maatschappelijke verantwoordelijkheid voor een duurzame economische ontwikkeling en de kwaliteit van het buitengebied. Dit vraagt in onze opvatting een verantwoord beheer van grond gebaseerd op een lange termijn oriëntatie, over generaties heen, met goed rentmeesterschap in zowel ecologisch, cultureel, maatschappelijk als economisch opzicht. Grondgebonden groei is daarbij voor ons een sleutel tot grotere duurzaamheid.

Eerste stap: Aanscherpen Wet Grondgebonden Groei

De FPG begrijpt dat de voorbereidingen voor een stelsel van fosfaatrechten onontkoombaar zijn voor het behoud van derogatie. Echter ten principale verwerpt de FPG het stelsel omdat het melkveehouders aanzet tot investeren in niet duurzame productiemiddelen. Extra zuur is dat bij het vaststellen van de referentie de latente ruimte is afgenomen van extensieve bedrijven. Bovendien: het fosfaatrechtenstelsel is gestoeld op referenties uit het verleden. Een systeem op basis van grondgebondenheid legt de referentie in de toekomst.

Inzet op grondgebonden melkveehouderij is eenvoudiger, beter handhaafbaar en duurzamer dan een fosfaatrechtenstelsel. De FPG vindt daarom dat de Wet Grondgebonden Groei zou moeten sturen op een werkelijk grondgebonden ontwikkeling waardoor het stelsel van fosfaatrechten op termijn overbodig wordt. Dat past in de wens van de Tweede Kamer die overwoog een einddatum te stellen aan het fosfaatstelsel. Die sturing biedt de wet thans onvoldoende omdat bij meer dan 50 kg/ha fosfaatoverschot nog altijd uitbreiding mogelijk is zonder volledige dekking met grond. Ook bij 20 – 50 kg/ha fosfaatoverschot zou volgens FPG een groter deel van uitbreiding door grond gedekt moeten worden. Door het verder aanscherpen daarvan wordt op termijn het stelsel van fosfaatrechten overbodig. De Wet Grondgebonden Groei zou zijn naam dan meer eer aan doen.

Tweede stap: Nieuwe formulering grondgebonden

Grondgebonden gaat in de huidige wetgeving over plaatsingsruimte voor mest. Volgens FPG is dat een te beperkte opvatting. Ook zaken als bodem, kringloop, biodiversiteit, klimaat, weidegang en landschappelijke waarden dienen daarbij te worden betrokken. En dat moet op nationaal, regionaal én bedrijfsniveau, zoals onderstaand betoogd. Het is volgens de FPG van belang daarbij te realiseren dat grondgebondenheid geen losstaand thema is. Grond is een onderlegger waar veel aspecten

samenkomen!

Grondgebonden is breder dan mestplaatsingsruimte of GVE-criterium

Grondgebondenheid wordt door veel partijen, waaronder de FPG, gezien als belangrijke aangrijppunt voor de transitie binnen de melkveehouderij. Grondgebonden melkveebedrijven voorzien daarbij in een kringloop; van dieren, mest, bodem en gewassen, tezamen met hun omgeving. Niet alleen om aan de verschillende milieudoelstellingen te voldoen maar ook om het draagvlak voor de melkveehouderij als grondgebonden sector niet te verliezen. Een sterke grondgebondenheid maakt daarnaast weidegang mogelijk, behoud van biodiversiteit, leidt tot lagere import van krachtvoer van buiten de EU en verhoogt koolstofvastlegging in de vorm van organische stof in de bodem. Het grondgebonden model past daarom goed bij de particuliere grondeigenaren, want dit zijn onderwerpen waar zij dagelijks mee bezig zijn.

Invoering van een vee-dichtheidsnorm is hierbij een sleutel volgens het rapport van het Louis Bolk instituut (2017). De kern van het 'Plan Grondgebonden Melkveehouderij' van de Coalitie voor Grondgebonden Melkveehouderij is daarbij een veebezetting van maximaal 2,3 grootvee-eenheden. FPG gelooft in een groeimodel waarbij we graag breder kijken dan alleen naar de GVE's en ook aspecten als bodem- en landschapskwaliteit daarin betrekken. Dit moet verder uitgewerkt.

Grondgebonden: landelijk, regionaal, individueel

FPG staat voor grondgebondenheid op elke schaal. Op bedrijfsniveau zorgt grondgebonden melkveehouderij daarbij voor het sluiten van de voer-mest kringloop. Met zo'n grondgebondenheid op bedrijfsniveau moet elk bedrijf aan de norm voldoen en worden melkveehouders op de eigen verantwoordelijkheid aangesproken.

Daarnaast kan grondgebondenheid op het niveau van een regio, gebied of landgoed vastgelegd. Daarmee krijgen melkveehouders de mogelijkheid om onderling samen te werken of met akkerbouwers en zo gezamenlijk aan het gestelde grondgebondenheidscriterium te voldoen.

Op macro en nationaal niveauⁱ, kan grondgebonden melkveehouderij bijdragen aan de klimaatopgave en aan het behouden van biodiversiteit en bodemkwaliteit en organische stof in de bodem en bodemleven.

FPG aan zet, samen met anderen

Tijdens de ALV FPG van mei 2017 stond definitie en duiding van grondgebonden melkveehouderij centraal, met Frits van der Schans van CLM. Met name de link tussen grondgebondenheid en bodem werd tijdens die bijeenkomst door de leden benadrukt. Dat aspect kwam ook nadrukkelijk naar voren bij de FPG ledenbijeenkomsten over GLB die wij afgelopen zomer organiseerden. De komende maanden probeert FPG daaraan, in samenhang met de initiatieven van andere partijen, nader invulling aan te geven. FPG is in dat kader blij met het initiatieven van LTO/NZO en Grondig om daarover in breder verband voortgang in te boeken en de uitnodiging die FPG daarvoor ontving.

ⁱ Volgens berekeningen van het CBS is ongeveer 83% van de open groene ruimte in Nederland (de ruimte buiten steden en dorpen) in beheer bij de agrarische sector. De melkveehouderij gebruikt hier ongeveer 62% van en is daarmee dus een zeer belangrijke beheerder.